

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 451
din 27.05.2020

Dosar nr: 29/2020

Petiția nr: 425/22.01.2020

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat: – deputat de Mureș Partidul Mișcarea Populară

Obiect: defaimarea comunitatii maghiare pe rețelele de socializare.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petent

1. Fundația Szekler Monitor - cu sediul în mun. Gheorghieni, P-ța Libertății nr.22, jud. Harghita

Nume și domiciliu reclamat

2 – deputat de Mureș Partidul Mișcarea Populară

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta reclamă faptul că reclamatul a defaimat comunitatea maghiară pe rețelele de socializare.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 425/22.01.2020, petenta solicită CNCD să constate că, în data de 28.09.2019, reclamatul a facilitat exprimarea pe FB de mesaje denigratoare la adresa comunității maghiare.

Printre afirmațiile invocate se regăsesc:

„Gunoaie ce vor doar sa fure, in loc sa meargă in Ungaria lor...,,

„Udemereul este o organizație șovină și trebuie desființată!,,

„Să-ți intre bine in cap și ție și la toți ungurii, că sunteți și veți fi mereu venetici pe pământul românesc!...V-ați aciuat aici ucigând!,,

Susținerea reclamatului

6. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.1270/20.02.2020, reclamatul arată că poziția față de adoptarea OUG nr. 87/2018 nu a aparținut acestuia, sens în care nu îi poate fi atribuită respectiva postare și nici nu poate fi făcut în vreun fel responsabil față de fapta unei alte persoane. Astfel, petenta omite să aibă în vedere faptul că, potrivit art. 72 alin. (1) din Constituția României, parlamentarii nu pot fi trași la răspundere pentru opiniile lor politice exprimate în legătură cu exercitarea mandatului, acest drept fiind o componentă a imunității parlamentare. Aceleași dispoziții se regăsesc și în cadrul art. 22 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor precum și în art. 192 din Regulamentul Camerei deputaților. Deși se afirmă faptul că cititorii ar fi fost induși în eroare de respectiva postare, nu sunt depuse dovezi cu privire la această împrejurare, anexa 1 conținând doar 2 comentarii în legătură cu conținutul postării.

Comentariile cititorilor sunt expresia exercitării de către aceștia a libertății de exprimare în legătură cu un anumit subiect, fie el și cel privind oportunitatea de adoptare a unui act normativ în legătură cu modul de predare a limbii române în sistemul de învățământ preuniversitar de stat.

Reclamatul susține că modificarea legislativă adoptată prin OUG nr. 9/2018 era de natură să contribuie la rezolvarea unei probleme generalizate a sistemului educațional românesc, respectiv de a ameliora dificultățile etniei minoritare maghiare în însușirea limbii oficiale a statului ai cărei cetățeni sunt, de atingere a unor rezultate superioare de promovabilitate la examenul de bacalaureat în ce privește examentul de limba română, în definitiv privește crearea unui acces mai bun al acestora pe piața muncii.

7. Reclamatul consideră că nu i se poate imputa în vreun fel modul în care utilizatorii platformei de socializare, în calitate de terțe persoane/public, exprimă poziții față de un subiect, petenta făcând abstracție de principiul răspunderii civile contravenționale personale, potrivit căruia acest tip de răspundere juridică este unul exclusiv personal.

Reclamatul consideră că nu poate fi reținută interpretarea petentei potrivit căreia textul postat la data de 29.09.2019 ar fi de natură să creeze disensiuni între etnicii maghiari și cei români. Articolul în cauză nici măcar nu viza etnicii maghiari, priviți ca și populație conlocuitoare cu majoritatea românească și cu celelalte etnii, ci exclusiv modul de în care reprezentanții politici maghiari înțeleg să își îndeplinească rolul politic. În acest sens, noțiunile "politicienii maghiarimii", "asumare politică" și "atitudine politică" relevă exclusiv faptul că cele exprimate vizează clasa politică reprezentativă. Întrucât postarea viza exclusiv modul de realizare a activității politice din partea persoanelor implicate în respectiva activitate, luând în considerare calitatea reclamatului de deputat în Parlamentul României, mesajul în sine și declarațiile conținute de acesta reprezenta o opinie politică a reclamatului.

8. Reclamatul susține că, prin postarea din data de 05.12.2019, a reclamatant faptul că, primind sprijinul autorităților publice locale, în corn. Ghindari, loc. Trei Sate, a fost arborat în mod nelegal pe domeniul public însemnul pretinsului Ținut Secuiesc. Cu alte cuvinte, prin respectiva postare și-a exprimat dezabrobarea față de conduita policienilor răspunzători de această nelegalitate, solicitând oprirea acestei practici care s-a dovedit atât nelegală cât și provocatoare și cauzatoare de resentimente cu privire la etnia minoritară din jud. Mureș. În postarea în discuție reclamatul a susținut faptul că prin activitatea lor, parte din politicieni au promovat separatismul, etnocentrismul și izolarea etnică. Cele susținute de reclamat nu numai

că sunt corespunzătoare adevărului dar chiar sunt confirmate în spațiul public, în acest sens, făcând trimitere la susținerile președintelui CNCD, dl. Iulian Iștr-un interviu acordat la data de 18.02.2020 organului de presă Europa Liberă.

9. În legătură cu comentariile terțelor persoane pe pagina de socializare, reclamatul arată că nu poate fi tras la răspundere pentru faptele acestora, înțelegând să facă trimitere la caracterul exclusiv personal al răspunderii contravenționale. Mai mult, analizând comentariile făcute de unele persoane, se poate observa cu ușurință că acestea nu sunt făcute în mod pertinent față de postarea sa, neavând legătură cu fapta pe care o sesiza (autoritățile administrației publice locale ar trebui să ia măsuri față de nelegalitatea arborării însemnului respectiv). Reclamatul nu a încurajat în niciun mod modul de exprimare al unora sau altora dintre acele persoane și nici nu a încurajat în niciun fel exprimările regretabile. Dimpotrivă, comentariile sale sunt de încurajare a păcii și buneii conviețuirii între cetățenii României de diferite etnii, respectiv de condamnare a dezbinărilor, a segregacionismului și a autonomiilor pe criterii etnice.

V. Motivele de fapt și de drept

10. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează să analizeze calitatea procesuală activă a petentei în fața C.N.C.D.

Conform prevederilor art. 5 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor: "Petentul este persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa".

Potrivit dispozițiilor art.7 alin. 1 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor "persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una din persoanele prevăzute la art. 8 alin. 1 și 2 sau alte persoane care au un interes legitim și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare".

11. Din lecturarea actului normativ O.G. 137/2000, reținem că legiuitorul intern a oferit calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. doar persoanei asupra căreia s-a produs discriminare sau/și organizațiilor neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării. Prin urmare, înțelegem că legiuitorul intern practica limitat persoanele care au calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. (din prisma unui interes legitim) la persoana asupra căreia s-a manifestat discriminare și/sau organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării, ceilalți subiecți activi ai discriminării având calitate procesuală activă doar în fața instanței de judecată care poate constata fapta de discriminare și restabilirea situației anterioare discriminării.

12. Obiectivul fundației în cauză este de promovare a valorilor spirituale regionale, cunoașterea, păstrarea și dezvoltarea tradițiilor regionale, sprijinirea și susținerea utilizării limbii materne ca element esențial al culturii, în toate domeniile vieții.

Față de obiectul petiției, care reclamă publicarea unor afirmații care afectează comunitatea maghiară, obiectivul fundației fiind de o altă natură, Colegiul director constată că petenta nu are calitate procesuală activă în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, prin raportare la prevederile legale mai sus menționate, o persoană poate fi calificată ca având calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. numai dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- Existența unui interes legitim în combaterea discriminării;
- Existența calității de reprezentant al unei persoane, grup de persoane sau comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare.

13. Colegiul director se autosesizează cu privire la mesajele denigratoare la adresa comunității maghiare.

Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția, criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

Astfel se poate considera discriminare;

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1, trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat aplicat, trebuie să aibe ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

În speta, comunitatea maghiară este discriminată pe criteriul etnic, expresiile jignitoare utilizate fiind de natura a aduce atingere dreptului minoritatilor conferit de art 4 alin.1 din Legea nr.33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995, potrivit căreia fiecare persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul la egalitate în fața legii și la egala protecție a legii. În aceasta privință, orice discriminare bazată pe apartenența la o minoritate națională este interzisă.

14. În conformitate cu art. 15 din O.G nr.137/2000, constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare,

ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

15. Colegiul director, în ședința de deliberări a cauzei respinge excepția calității procesuale active, invocată de către partea reclamată în privița petentului. Partea reclamată a facilitat exprimarea pe facebook a unor mesaje denigratoare la adresa comunității maghiare, printr-o formă agresivă, cu indemnul fără echivoc spre ură împotriva minorității maghiare. Prin prezentarea opiniei sale în calitate de persoană publică pe o rețea de socializare, reclamatul având calitatea de deputat de Mureș din partea Partidului Mișcarea Populară, nu face altceva decât să îndemne pe cititor la ură împotriva grupului țintă.

16. După cum rezultă din reglementările internaționale și din prevederile constituționale din România, libertatea de exprimare nu are o valoare absolută. Caracterul ei inviolabil afirmă statutul de drept aprioric, indiscutabil și nenegociabil al persoanei, căruia nimeni și nimic nu trebuie să-i aducă atingere. Dar inviolabilitatea nu exclude, ci chiar le presupune, o serie de „îndatoriri și responsabilități” ale persoanei care își exercită libertatea de exprimare, precum și anumite limite ale exercitării dreptului, în numele interesului public, comun ori particular. Exercițarea abuzivă a libertății de exprimare, așa cum prevăd Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Constituția României, poate aduce atingere interesului public – securității naționale, siguranței publice, integrității teritoriale, păcii, conviețuirii pașnice și armoniei sociale, bunelor moravuri etc. – și interesului personal: drepturilor, reputației, moralei, demnității, onoarei, vieții particulare, imaginii etc. ale altor persoane. Fundamentul juridic și etic al limitării libertății de exprimare îl constituie reglementarea Codului Civil care, în Articolul 15 (Capitolul III, „Interpretarea și efectele legii civile”), sancționează „Abuzul de drept”: „Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe”. Altfel spus, exercitarea unui drept nu justifică încălcarea ori afectarea dreptului altei persoane. Exercițarea libertății de exprimare, ca și a altor drepturi fundamentale, de altfel, trebuie făcută cu bună-credință și în raport de interesul public și drepturile celorlalți.

17. Constituția României prevede la articolul 30 din Capitolul II – „Drepturile și libertățile fundamentale”, Titlul II – „Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale” pct (7): Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, indemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

18. Având în vedere cele menționate, Colegiul director apreciază că sunt întrunite elementele constitutive ale faptei de discriminare, (articolul 2 alin.1 și art 15 din O.G.137/2000) deoarece s-a adus atingere demnității comunității maghiare și va sancționa pe reclamatul Marius Pascan cu amendă de 5.000 lei, conform art 26 alin.1 din O.G 137/2000, coroborat cu art.8 din O.G nr.2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și

sanționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se admite excepția lipsei calității procesuale active a petentei, în conformitate cu art.5 și art 7 alin. (1) din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.
2. Având în vedere autosesizarea CNCD cu privire la mesajele denigratoare la adresa comunității maghiare, se sancționează reclamatul cu amendă de 5.000 lei, conform art 26 alin.1 din O.G 137/2000, coroborat cu art.8 din O.G nr.2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a). Fundația Szekler Monitor - cu sediul în mun. Gheorghieni, P-ța Libertății nr.22, jud. Harghita
 - b). – deputat de Mureș -

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda se va plăti prin Direcția de Impozite și Taxe Locale Targu-Mures.

Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru (prezent online), HALLER ISTVÁN – Membru (prezent online), JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC

**Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 24.06.2020

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.